

ОСНОВНІ НАПРЯМИ МОДЕРНІЗАЦІЇ ЯКОСТІ ПІДГОТОВКИ СТУДЕНТІВ СПЕЦІАЛЬНОСТІ «ДОШКІЛЬНЕ ВИХОВАННЯ» У РЕСПУБЛІКАНСЬКОМУ ВИЩОМУ УЧБОВОМУ ЗАКЛАДІ «КРИМСЬКИЙ ІНЖЕНЕРНО-ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»

У статті розкриваються особливості підготовки студентів спеціальності «дошкільне виховання» в умовах реформування сучасної системи освіти.

В сучасних умовах реформування системи освіти в Україні радикально змінюється статус викладача, його освітні функції, відповідно змінюється вимоги до його професійно-педагогічної компетентності, до рівня його професіоналізму. І відповідно підвищуються вимоги до рівня підготовки молодих спеціалістів.

Мета статті містить у висвітленні основних напрямків модернізації якості підготовки студентів спеціальності «Дошкільне виховання» на кафедрі Дошкільної педагогіки в Республіканському вищому учбовому закладі «Кримському інженерно-педагогічному університеті».

На необхідність формування готовності к професійній діяльності в освітньо-виховних закладах різного типу, і розвиток готовності к інноваційній діяльності і потреби в постійній самоосвіті вказували Е.П.Білозерцев, Е.В.Бондаревська, Зязюн І.Д., А.И.Пискунов, В.А.Сластьонін, А.П.Тряпціна і іншими вченими [1,2,3,4,5]. З урахуванням вище сказаного основні напрямки модернізації педагогічної освіти на кафедрі Дошкільної педагогіки РВУЗ «КІПУ» зумовлені інноваційними процесами, виникаючими в системі освіти у цілому і вищої освіти зокрема.

Перехід кафедри в новий якісний стан зумовлено необхідністю формування нового змісту освіти, апробації нових сучасних учбово-методичних комплексів (УМК), реалізації інноваційних педагогічних технологій, створення умов для формування кожним викладачем індивідуальної професійної траєкторії. В зв'язку з цим в освітній діяльності кафедри поряд з традиційними використовуються нові технології, методи і форми підготовки майбутніх спеціалістів. До числа пріоритетних сучасних освітніх технологій необхідно віднести: технологію гравального навчання, інформаційно-комп'ютерні технології, технологію рейтингового контролю, технологій з використанням психологічного впливу на учнів.

Важливе місце в освітній системі кафедри займає використання викладачами нетрадиційних методик і технік, таких як: методика розвитку критичного мислення студентів; використання модераційних німецьких технік; методика мозкового штурму (брейнстормінг); «великий круг»; асоціативний метод навчання; метод проектів с їх наступним захистом та ін. Інтерактивне навчання допомагає розвинути комунікативні вміння та навички студентів, привчає їх працювати в команді, прислухатися до думки товаришів.

Застосування імітаційних та не імітаційних методів і приймів дозволяє знімати втому в процесі занять, дає можливість змінювати форми діяльності студентів, переключає їх увагу на вузлові питання вивчаємої теми.

Поряд з традиційними методами, формами та засобами навчання викладачами кафедри використовуються й нові інтерактивні методи та форми: діалогові лекції; проблемні лекції; лекції-провокації; лекції-конференції.

В практику праці кафедри упроваджуються також нові форми семінарських занять: семінар діалог-культур; семінар дискусійний майданчик і семінар ділова гра.

Зі студентами першого курсу активно розробляються форми праці, які дозволяють їм упевнено почувати себе перед аудиторією, які знімають невпевненість, сором'язливість: мікрОВиступи, «розмислювання у голос», підготовка есе на актуальні теми, «відповідаємо на дитячі питання» та ін. Захист творчих робіт з тематики предмета.

Так, наприклад, захист творчої роботи із теми: «Великі композитори» із використанням музикального матеріалу, аудіозаписів допомогла студентам засвоїти навички роботи з музикальної літератури, розширити їх кругозір, формувати музичний смак, виховувати культуру ведення дискусії.

У роботі зі студентами другого курсу широко використовуються диспути, захист письмових робіт, моделювання і вирішення педагогічних ситуацій, зв'язаних із проблемами мовного розвитку дітей. Особливу увагу наділяють розробці теоретичних і методичних проблем міжпредметного характеру (історія педагогіки і методика розвитку мовлення, психолінгвістика та методика навчання другої мови, естетика, психологія й методика музичного виховання). Для рішення цієї задачі проводяться контрольні, самостійні та інші залікові види робіт, наприклад, «Аналіз і порівнювання методів музичного та мовного розвитку дітей дошкільного віку».

При праці зі студентами третього курсу, викладачі застосовують різноманітні форми організації студентів на занятті: робота в підгрупах, по рядах, у парах, індивідуально. Це навчає студентів умінню випрацьовувати спільну точку зору, виховує толерантність. Починаючи з третього курсу, активно використовується в роботі зі студентами тестування, рішення ситуативних задач, метод проектів.

Розробка різноманітних видів проектів: гральних, інформаційних, музичних, мовних дозволяє студентам бачити результати своєї праці, викликає зацікавленість до даної проблеми, стає мотивом написання докладів до конференції, вибору теми дослідження для курсової, бакалаврської роботи. Так, наприклад, під керівництвом старшого викладача кафедри дошкільної педагогіки Трігуб Л.М. були підготовлені проекти «Читання у сучасному світі (з виставкою книг-саморобок), «Дитячий оркестр Карла Орфа (виготовлені музичні інструменти-саморобки), «Мовна ситуація в Криму і Україні (із захистом своєї моделі). Також під нашим керівництвом були розроблені творчі проекти з предметів - Народоведення в дошкільному закладі та Родинне виховання.

Ця робота продовжується із магістрантами, котрі основну увагу приділяють розробці дослідницьких проектів: «Найновіші дослідження в вивченні механізмів дитячого мовлення», «Інноваційні технології навчання дітей грамоті», «Музично-художній розвиток дітей дошкільного віку в сучасних умовах», «Інноваційні технології фізичного виховання дошкільників», «Організація валеологічного простору в Дошкільному учбовому закладі» та ін.

Стало традицією використання відеозаписів занять в ДУЗ, використання мультимедійної системи та інших інформаційних засобів на навчальних заняттях з метою проектування різноманітних проблемних ситуацій і знаходження до них відповіді.

Звертаємо вашу увагу на комп'ютеризацію освітнього процесу в педвузі. Застосування комп'ютера як засобу навчання надало новий імпульс інформаційному аспекту самостійній пізнавальній діяльності студента, підсилило діагностичні, контрольні й оціночні функції освітнього процесу. Це принципово змінило підхід до відбору змісту професійної підготовки, характеру організації навчально-виховного процесу, надало можливість максимально «занурювати» студентів в професійне середовище, моделюючи та імітуючи реальну ситуацію навчання і виховання дошкільників, яка потребує аналізу, вичленування і вирішення педагогічних задач. Сучасне програмне забезпечення дозволяє ефективно використовувати комп'ютер для вирішення самих різноманітних задач на основі будування дидактичних комплексів, довідно-інформаційних служб, комплексу завдань для самостійних робіт, розрахунково-аналітичних систем, учбових і комп'ютерних програм і т. ін. За допомоги комп'ютера ефективно розвиваються у студентів не тільки пізнавальні, але й професійні мотиви та інтереси, формується системне мислення, створюється цілісне уявлення про педагогічну діяльність, що в свою чергу сприяє становленню загально педагогічних і учбових вмінь, ціннісних смислів професійної діяльності. Відповідно, комп'ютеризація грає значну роль у становленні майбутнього педагога.

Особливу тривогу викликає практична підготовка майбутніх спеціалістів. В цьому зв'язку і з урахуванням найважливішого дидактичного принципу зв'язку теоретичного навчання з практикою, з метою уникнення формалізму знань учнів, позбавлення знань особистого смислу і емоційного забарвлення, утруднення процесу опанування загально-педагогічними й методичними вміннями нами було прийнято рішення всі лабораторні заняття та частину практичних занять проводити в дошкільних закладах.

З цією метою кафедрою Дошкільної педагогіки було відкрито два філіали кафедри в Дитячих учбових закладах. Це ДУЗ №66 і №1. А також укладені договори про співпрацю з ДУЗ № 11, 82, 85, 95.

Філіали кафедри надають матеріально-технічну базу для організації практичних, лабораторних занять, організації та проведення наукової, експериментальної роботи студентів і викладачів, педагогічної практики студентів. Надають студентам дидактичний, наочний, ілюстративний матеріал бібліотеку дитячої художньої та методичної літератури, інформаційно-комп'ютерне забезпечення педагогічного процесу.

Кафедра і Дошкільні учбові заклади співпрацюють в галузі дошкільного виховання з метою упровадження досягнень психолого-педагогічної науки в практику роботи дошкільного закладу. В основу відбору змісту учбово-методичної співпраці кафедри Дошкільної педагогіки із філіалами був закладений культурологічний підхід, реалізація якого повинна забезпечити високий рівень професійної компетентності викладача вищої школи й вихователя ДУЗ.

Для реалізації культурологічного підходу нами був використаний цілий ряд концептуальних ідей: гуманітарного, особисто-діяльного, рефлексивного, проблемно-спрямованого, системного, процесного та ситуативного підходів.

Реальне здійснення вищевказаних підходів забезпечується реалізацією відповідних принципів:

- гуманізації;
- фундаменталізації;
- непереривності;
- інтеграції освіти;
- диференціації;
- пріоритету позитивного зворотного зв'язку;
- реалістичності;
- діалогу, відкритості освітнього процесу;
- структування задач і змісту керівництва;
- єдність координації та спеціалізації діяльності учасників освітнього процесу;
- партисіпативності;
- комплексності;
- об'єктивності;
- оптимальності;
- випередження;
- перспективності.

Співробітники Дошкільних учбових закладів приймають активну участь в підготовці та проведенні наукових, науково-практичних проблемних, семінарів, конференцій, консультацій.

Кафедра дошкільної педагогіки проводить виїзні засідання на базі філіалів, з метою надання всебічної допомоги у питаннях організації роботи з дітьми (педагогічні консилиуми, ділові ігри і т. ін.).

У якості результативності спільної праці можна вважати прийняття випускників спеціальності «дошкільне виховання» на роботу в ці дошкільні заклади, де вони проходили практику.

При здійсненні учбово-виховного процесу викладачі кафедри враховують умови які забезпечують розвиток й підвищення професійної компетентності студентів спеціальності «дошкільне виховання»:

- на соціально-професійному рівні – стимулювання усвідомлення студентами змінюваних соціально-професійних відношень, цінностей і можливостей, які несе у собі сучасна соціально-освітня ситуація;

- на професійному рівні – стимулювання діяльності студентами, спрямованої на аналіз і оновлення професійно-педагогічної та особистої концепції;

- на особистім ініційованні рефлексивної діяльності студентами спрямованої на пошук нових можливостей професійної самореалізації.

Таким чином можна зробити висновок, що подібна форма організації учбового процесу сприяє кращому засвоєнню і зміцненню отриманих знань. Про ефективність використання інноваційних методик свідчить зростаючий рівень інтересу студентів до вивчення спецпредметів (дошкільної педагогіки і методик) і до своєї майбутньої професії.

Література:

1.Бондаревская Е.В., Кульневич С.В. Педагогика: личность в гуманистических теориях и системах воспитания: Учеб. пособие для студентов педвузов и слушателей ИПК. - М.-Ростов н/Д, 1999. -560 с.

2.Педагогика / В.А. Слостенин и др. – М., 2002.

3.Педагогика профессионального образования. Блозерцев Е.П., Гонеев А.Д., Пашков А.Г. –М: Издательство: Academia, 2008 .- 68 с.

4.Петелин А.С. Особенности научно-понятийного аппарата личностно ориентированного образования // Личностно ориентированная педагогика. Вып.1. - Воронеж, 1997. С.9-20.

5.Райцев А.В. Развитие профессиональной компетентности в профессиональной системе вуза. Монография. — М.: Международная пед. академия, 2002. — 295с.

В статье раскрываются особенности подготовки студентов специальности «дошкольное воспитание» в условиях реформирования современной системы образования.

The features of the student specialty preparation open up in the article «Preschool Education» in the conditions of reformation of the modern education system.